

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань **07 «Управління та адміністрування»**

Код та найменування спеціальності **076 «Підприємництво та торгівля»**

Освітньо-професійна програма ***Підприємництво і торгівля, товарознавство та експертиза в митній справі***

Ступінь вищої освіти ***Магістр***

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності ***D7 «Торгівля»***
від 17.04.2025 року

Реєстраційний номер в навчальному відділі

K11 – 26/2024 – 25

1. Загальна інформація

Кафедра: [Торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом](#)

Викладач: **Печка Сергій Сергійович**, викладач кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом, PhD доктор філософії

Контакти:
sergeipeshka@gmail.com

[Профайл](#) + 380937152115

Освітній компонент викладається на та 1 курсі у 2 семестрі

Кількість: кредитів - 5, годин – 150

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	50	24	26
заочна	22	10	12
Самостійна робота, годин	Денна -100		Заочна – 128

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Досягнення суб'єктом підприємництва найкращих результатів при найменших витратах, фінансової стабільності та високої конкурентоспроможності можливі за умови впровадження раціональної й обґрунтованої економічної політики та відповідних організаційно-економічних інструментів. Лише ті суб'єкти, які ефективно використовують системний підхід до управління підприємством є успішними. Це потребує фундаментальних та глибоких економічних знань, а отже, й відповідної підготовки фахівців.

3. Мета освітнього компоненту

Сприяти формуванню у студентів системних знань про закономірності взаємозумовлених змін економічних параметрів діяльності підприємства та комплексу вмінь і навичок, застосування різноманітних методів та інструментарію обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень. Завданнями дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з таких питань, як ускладнення управління підприємством у сучасному бізнесі й необхідність реформування його економічної складової; сутності економічного управління підприємством та його завдань; технології розв'язання завдань економічного управління підприємством; економічного порядку на підприємстві та інструментарію його наведення; організації бюджетного управління підприємством; управління грошовими потоками підприємства на основі бюджету руху грошових коштів і розрахункового балансу; інформаційного забезпечення бюджетного управління; фінансової діагностики підприємства; управління робочим капіталом; управління інвестиційним портфелем підприємства; стратегічне та операційне управління фінансуванням діяльності підприємства.

В результаті вивчення курсу економічного управління підприємством студенти повинні **знати**:

- основні принципи формування системи економічного управління підприємством;
- правила формування системи бюджетного управління й вимоги до наповнення її елементів;
- організацію та технологію бюджетного процесу на підприємстві;
- особливості управління робочим капіталом у контексті стратегічних та оперативних управлінських рішень;

- засоби формування інвестиційного портфеля підприємства та його оптимізації.
- вміти:**
- аналізувати ефективність системи економічного управління підприємством та оптимізувати її;
 - формувати фінансову структуру й регламент бюджетного управління;
 - планувати, аналізувати операційні й фінансові бюджети підприємства та їх основні параметри;
 - здійснювати фінансову діагностику підприємства та обґрунтовувати управлінські рішення щодо підвищення ефективності діяльності підприємства, його товарної, збутової і кредитної політики;
 - обґрунтовувати склад інвестиційного портфеля підприємства, проводити розрахунки з вибору реальних проектів і фінансових інвестицій;
- застосовувати сучасні методичні підходи до оптимізації розміру та структури капіталу підприємства.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «Економічне управління підприємством» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність](#) та освітньо-професійній програмі [«Підприємництво і торгівля, товаровознавство та експертиза в митній справі»](#) підготовки магістрів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
- ЗК 7. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур
- СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності
- СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності

Програмні результати навчання

- ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.
- ПРН 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.
- ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. Організаційно-економічний механізм економічного управління підприємством			
1	Теоретичні основи економічного управління підприємством. Сутність економічного управління підприємством. Предмет, об'єкт та суб'єкт економічного управління підприємством. Мета та функції економічного управління підприємством. Технологія економічного управління підприємством.	6	2
2	Економічний порядок та бюджетне управління на підприємстві. Сутність економічного порядку на підприємстві. Алгоритм обґрунтування економічного порядку. Структура бюджету підприємства. Характеристика бюджетів підприємства. Контроль виконання бюджету підприємства. Умови успішного бюджетування. Постановка бюджетування	4	2
Змістовний модуль 2. Фінансове управління підприємством			
1	Фінансова діагностика підприємства. Сутність, завдання та принципи фінансової діагностики підприємства. Інформаційна база здійснення фінансової діагностики. Традиційні методи фінансової діагностики. Новітні методи фінансової діагностики	6	2
2	Управління робочим капіталом. Принципи управління робочим капіталом компанії. Управління операційним і фінансовим циклом підприємства. Управління запасами. Управління дебіторською заборгованістю. Фінансування оборотних активів	4	2
3	Управління інвестиційним портфелем та стратегічно-операційне управління фінансуванням діяльності підприємства. Сутність, види та принципи портфельного інвестування. Формування портфеля інвестиційних проектів. Вибір портфеля цінних паперів. Джерела фінансування підприємства. Принципи формування та моделювання структури капіталу підприємства. Дивідендна політика підприємства	4	2
Всього:		24	10

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Економічний порядок підприємства. Складання типової посадової інструкції спеціалістів економічних служб на підприємстві. Ділова етика та етика економічного управління підприємством. Вирішення ситуаційних завдань.	4	2
2	Бюджетне управління підприємством. Презентація щодо доцільності, переваг і вад впровадження бюджетування на виробничому підприємстві. Розробити плановий бюджет доходів і витрат підприємства. Розробка гнучкого бюджету. Планування прибутку від операційної діяльності. Аналіз та оцінювання виконання операційних бюджетів і бюджетів доходів і витрат. Вирішення ситуаційних завдань.	4	1
3	Фінансова діагностика підприємства. Оцінка фінансової стійкості підприємства, оцінка прибутковості діяльності. R-аналіз. Вирішення	4	1

	ситуаційних завдань.		
4	Управління робочим капіталом Управління операційним і фінансовим циклом підприємства. Управління запасами. Управління дебіторською заборгованістю. Фінансування оборотних активів. Вирішення ситуаційних завдань.	4	1
5	Управління інвестиційним портфелем підприємства Формування портфеля інвестиційних проєктів. Вибір портфеля цінних паперів. Вирішення ситуаційних завдань.	4	2
6	Стратегічне та операційне управління фінансуванням діяльності підприємства Принципи формування та моделювання структури капіталу підприємства. Дивідендна політика підприємства. Вирішення ситуаційних завдань.	4	1
7	Стратегії розвитку підприємства. Стратегія розвитку підприємницької діяльності та міжнародних підприємницьких мереж.	2	2
Всього:		26	12

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ теми	Назва теми	денна	заочна	Завдання до самостійної роботи
1.	Правова база розвитку підприємництва	15	19	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Нормативні та інструктивні документи, які визначають порядок створення підприємств. 2. Реєстрація фізичних осіб-підприємців. 3. Порядок організації виробництва Розв'яжіть задачі.
2.	Суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності в ринковій економіці.	15	19	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Суб'єкти підприємницької діяльності 2. Об'єкти підприємницької діяльності 3. Якості сучасного підприємця Розв'яжіть задачі.
3.	Вплив державних структур на суб'єкти ділових стосунків.	14	19	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Державне управління підприємствами 2. Основні критерії соціального управління підприємствами 3. Суб'єкти державного управління підприємствами 4. Суб'єкти ділових стосунків Розв'яжіть задачі.
4.	Особливості та види персональних товариств.	14	19	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Визначення персонального товариства (партнерства) 2. Види персональних товариств 3. Переваги та недоліки партнерств. Розв'яжіть задачі.
5.	Економічний порядок підприємства	14	18	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Бюджетне управління підприємством 2. Фінансова діагностика підприємства 3. Управління робочим капіталом

				Розв'яжіть задачі.
6.	Управління інвестиційним портфелем підприємства	14	18	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Стратегічне та операційне управління фінансуванням діяльності підприємства 2. Економічний порядок підприємства 3. Бюджетне управління підприємством.
7.	Фінансова діагностика підприємства	14	16	Опрацювати матеріал і дати письмові відповіді: 1. Управління робочим капіталом 2. Управління інвестиційним портфелем підприємства 3. Стратегічне та операційне управління фінансуванням діяльності підприємства
Всього		100	128	

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- тестування знань здобувачів за темами;
- виконання і захист практичних робіт;
- усне опитування.
- підготовка доповідей, повідомлень.

Підсумковий контроль – **диф.залік**.

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. Механізми державного регулювання підприємницького сектору та міжнародних підприємницьких мереж		
Практичні роботи*	30	30
Самостійна робота*	5	5
Доповіді	15	15
Всього за змістовний модуль 1	50,0	50,0
Змістовний модуль 2. Фінансові важелі державної підприємницької політики		
Практичні роботи*	40	40
Самостійна робота*	5	5
Доповіді	5	5
Всього за змістовний модуль 2	50,0	50,0

Всього	100,0	100,0
--------	-------	-------

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

9,0-10,0	Практична відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
8,0 -8,9	Практична відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
7,0 – 7,9	Практична відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
5,0 – 6,9	Практична відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 4,9	Практична не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Самостійна робота (за один модуль згідно відсотку виконання)

4,5 - 5 балів	90 - 100 %	відмінно
4,0 - 4,4 балів	74 – 89%	дуже добре
3,5 – 3,9 балів	60 – 73%	добре
2,1 – 3,4 балів	35 – 59 %	достатньо
0-2 балів	0-35 %	незадовільно

Підготовка доповідей з презентаціями (оцінка за одну доповідь, планується на перший модуль - 3 доповіді, на другий модуль - 1 доповідь)

4,1-5,0	Доповідь підготовлена на актуальну тематику, має якісну презентацію та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді на поставлені запитання	відмінно
3,1 -4,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, при відповіді на питання допущені неточності	дуже добре
2,1 – 3,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, але доповідач доповідає невпевнено, відповіді на питання неповні, допущені помилки	добре
1,1 – 2,0	Доповідь підготовлена, має презентацію, але доповідач доповідає невпевнено, відповіді на питання незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 1	Доповідь підготовлена на низькому рівні або відсутня	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: Словесні методи: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія;

Наочні: ілюстрація, демонстрація.

Практичні заняття: аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод);

Самостійна робота (доповіді з презентаціями, індивідуальні навчально-дослідні завдання): робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, складання планової та звітної документації, науково-дослідна робота студентів реферування, конспектування)

8. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Антикризове управління фінансовою стійкістю суб'єктів господарювання в економіці України [Електронний ресурс] : кол. монографія / І. Є. Андрющенко, В. Г. Бабенко-Левада, О. П. Зоря та ін. ; за заг. ред. Н. Г. Фатюха ; Нац. ун-т "Запорізька політехніка". — Запоріжжя : НУ "Запорізька політехніка", 2024. — 178 с.
2. Трансформації вітчизняного підприємництва в умовах ризиків і загроз сьогодення [Текст] : монографія / Н. Й. Басюркіна, О. О. Богданов, А. В. Гріщенко та ін. ; за ред. Н. Й. Басюркіної ; Одес. нац. технол. ун-т. — Івано-Франківськ, 2023. — 467 с.
3. Особливості регуляторної політики України щодо складових ринкової економіки як фактору реалізації економічного зростання [Текст] / Ганна Лисенко // Продовольчі ресурси : зб. наук. пр. — 2021. — Т. 9, № 17. — С. 219-232.
4. Економічний механізм і ефективність інноваційної діяльності в харчовій індустрії АПК України [Текст] = Economic mechanism and efficiency of innovative activities in the food industry of the agri-food sector of Ukraine / О. А. Шуст, О. М. Варченко, Д. Ф. Крисанов // Продовольчі ресурси. — 2022. — Т. 10, № 19. — С. 274-287.
5. Основи підприємництва (опорний конспект лекцій) [Електронний ресурс] : навч. посіб. / П. П. Дубинецька, Р. І. Содома, А. В. Саміло та ін. ; Держ служба України з надзвичайних ситуацій, Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності. — Львів, 2022. — 198 с.
6. Розвиток малого та середнього підприємництва в умовах формування інклюзивної економіки [Текст] : дис. ... д-ра філософії : спец. 051 "Економіка", галузь знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" / В. О. Мініна ; наук. кер. О. І. Павлов ; Одес. нац. технол. ун-т. — Одеса, 2023. — 207 с.

Додаткові:

1. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO 9001:2015 та роботодавців](#)

Викладач

ПІДПИСАНО

Сергій ПЕЧКА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри торговельного підприємництва, товарознавства та управління бізнесом

Протокол №9 від 29.01.2025 року

Завідувач кафедри

ПІДПИСАНО

Наталія БАСЮРКІНА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант «Підприємництво і торгівля,
товарознавство і експертиза в митній справі»
доцент кафедри торговельного підприємництва,
товарознавства та управління бізнесом
к.е.н., доцент

ПІДПИСАНО

Володимир ШАЛЕНИЙ